

Literatura comparada**2015/2016**

Codi: 100271

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500239 Història de l'art	FB	1	2
2500240 Musicologia	FB	1	2
2500243 Estudis Clàssics	FB	1	1
2500245 Estudis Anglesos	FB	1	2
2500247 Llengua i literatura catalanes	FB	1	1
2500248 Llengua i literatura espanyoles	FB	1	1
2501792 Estudis de Català i de Clàssiques	FB	1	1
2501801 Estudis de Català i Espanyol	FB	1	2
2501802 Estudis d'Espanyol i de Clàssiques	FB	1	1
2501818 Estudis de Francès i Català	FB	2	2
2501856 Estudis de Francès i de Clàssiques	FB	2	2
2501857 Estudis de Francès i Espanyol	FB	2	2
2501902 Estudis d'Anglès i Català	FB	1	2
2501907 Estudis d'Anglès i de Clàssiques	FB	1	1
2501910 Estudis d'Anglès i Espanyol	FB	1	2
2501913 Estudis d'Anglès i Francès	FB	2	2
2502533 Estudis Francesos	FB	1	2
2502758 Humanitats	FB	1	1

Professor de contacte

Nom: Pere Ballart Fernández

Correu electrònic: Pere.Ballart@uab.cat

Equip docent

David Roas Deus

Meri Torras Francés

Antonio Penedo Picos

Teresa Lopez Pellisa

Jordi Julià Garriga

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Prerequisits

Aquesta assignatura requereix un domini d'expressió oral i escrita de català i castellà equiparable a les que s'obtenen en finalitzar el batxillerat. Es considera, per tant, imprescindible una correcta expressió escrita i oral de l'idioma, d'aquí que els errors d'ortografia i redacció comportin la resta de punts en l'avaluació.

Òbviament, totes les activitats, pràctiques i treballs hauran de ser originals i no es permet el plagi total o parcial de materials aliens publicats en qualsevol suport. En cas de presentar material no original sense indicar-ne l'origen, la qualificació serà automàticament un suspens (0).

Objectius

El curs és una introducció general a l'estudi de les obres literàries des d'una perspectiva teòrica i comparatista, i vol posar a l'abast de l'estudiant una selecció dels conceptes i procediments més adequats per a l'anàlisi i interpretació del text literari en un sentit immanent, això és, al marge de les seves circumstàncies històriques i de les seves diferències nacionals. La reflexió sobre els problemes relatius a la definició de la naturalesa de l'obra literària i del seu funcionament serà completada, en la segona part del programa, amb una caracterització de les seves principals varietats genèriques (poesia, narració i drama), i un estudi de les convencions que en cada cas en determinen la lectura, comprensió i valoració.

Competències

Història de l'art

- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica

Musicologia

- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Estudis Clàssics

- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Estudis Anglesos

- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Llengua i literatura catalanes

- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Llengua i literatura espanyoles

- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Estudis de Català i de Clàssiques

- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Estudis d'Espanyol i de Clàssiques

- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Estudis Francesos

- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar els diferents instruments d'anàlisi a diferents tipus d'obres literàries
2. Aplicar els diferents instruments d'anàlisi a diferents tipus d'obres literàries.
3. Argumentar sobre diversos temes i problemes literaris a propòsit d'obres diferents i avaluar els resultats.
4. Avaluar els resultats relacionats amb l'argumentació sobre diversos temes i problemes literaris a propòsit d'obres diferents
5. Avaluar els resultats relacionats amb l'argumentació sobre diversos temes i problemes literaris a propòsit d'obres diferents.
6. Comentar textos literaris, aplicant els instruments adquirits, atenent el context històric i sociocultural
7. Comentar textos literaris, aplicant els instruments adquirits, atenent el context històric i sociocultural.
8. Fer servir la terminologia adequada en la construcció d'un text acadèmic
9. Fer servir la terminologia adequada en la construcció d'un text acadèmic.
10. Identificar els elements clau de la tradició cultural occidental a partir del segle XIX fins a l'actualitat
11. Identificar els elements clau de la tradició cultural occidental a partir del segle XIX fins a l'actualitat.
12. Identificar i explicar les característiques bàsiques del procés d'interpretació

13. Identificar i explicar les característiques bàsiques del procés d'interpretació.
14. Identificar i explicar les característiques bàsiques dels textos literaris
15. Identificar i explicar les característiques bàsiques dels textos literaris.
16. Identificar les relacions de la literatura amb la història, l'art o altres moviments culturals.
17. Interpretar críticament obres literàries tenint en compte les relacions entre els diferents àmbits de la literatura i la relació de la literatura amb les àrees humanes, artístiques i socials
18. Interpretar críticament obres literàries tenint en compte les relacions entre els diferents àmbits de la literatura i la relació de la literatura amb les àrees humanes, artístiques i socials.
19. Resoldre tasques sobre autors i corrents de la literatura comparada, relacionant-hi coneixements d'altres disciplines humanes
20. Resoldre tasques sobre autors i corrents de la literatura comparada, relacionant-hi coneixements d'altres disciplines humanes.
21. Resoldre tasques sobre autors, mètodes i corrents de la literatura comparada, relacionant-hi coneixements d'altres disciplines humanes
22. Resoldre tasques sobre autors, mètodes i corrents de la literatura comparada, relacionant-hi coneixements d'altres disciplines humanes.

Continguts

Temes

0. Una aproximació estètica al fenomen literari.

I. ELS ESTUDIS LITERARIS I LES SEVES DISCIPLINES

1. El lloc de la teoria de la literatura i la literatura comparada dins la investigació literària.

II. EL SISTEMA LITERARI

2. La noció de «literatura».
3. La comunicació literària: autor, text, lector, context.
4. La intertextualitat.
5. Els gèneres literaris.

III. GÈNERES, FORMES I TEMES

6. La poesia.
7. La narrativa.
8. El drama.

IV. LA TRADICIÓ LITERÀRIA I EL CÀNON

9. Els «clàssics». Tradició i modernitat. La noció de cànon.

Metodologia

L'assignatura compagina el format de la classe magistral, sempre sobre la base dels textos teòrics recollits en un dossier, amb el del seminari de discussió de textos de creació, en el qual la col·laboració de l'estudiant és indispensable. Periòdicament l'estudiant serà invitat a realitzar diversos exercicis (des de la recensió al treball monogràfic) sobre determinats aspectes del temari.

L'aprenentatge d'aquesta assignatura per part de l'estudiant es distribueix de la manera següent:

- Activitats dirigides (35%). Aquestes activitats es divideixen en classes magistrals i en pràctiques i seminaris dirigits pel professor, en què es combinarà l'explicació teòrica amb la discussió de tota mena de textos.
- Activitats supervisades (10%). Es tracta de tutories programades pel professor, dedicades a la correcció i comentari de problemes en els diversos nivells de l'anàlisi literària.
- Activitats autònomes (50%). Aquestes activitats inclouen tant el temps personal dedicat a l'estudi com a la realització de ressenyes, treballs i comentaris analítics, així com a la preparació de presentacions orals.
- Activitats d'avaluació (5%). L'avaluació de l'assignatura serà duta a terme mitjançant presentacions orals i proves escrites

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals i sessions de seminaris i pràctiques dirigides pel professor	52,5	2,1	1, 3, 4, 6, 8, 12, 14, 16, 17, 19
Tipus: Supervisades			
Tutories programades	15	0,6	1, 3, 6, 8, 17
Tipus: Autònomes			
Treball autònom	75	3	1, 3, 4, 6, 8, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 20

Avaluació

D'acord amb una concepció de l'avaluació continuada, l'estudiant haurà de provar el seu assoliment de les competències del curs mitjançant l'elaboració de dos exàmens finals de caràcter obligatori amb un valor proporcional del 50% cadascun: un de teòric, amb preguntes de caràcter temàtic i un altre de pràctic, centrat en el comentari de textos concrets. La nota final podrà ser susceptible d'una correcció a l'alça sempre i quan l'estudiant hagi participat de manera activa en les sessions del curs, d'un caràcter eminentment pràctic, i/o hagi presentat alguns dels exercicis proposats al llarg del curs. Es considerarà com a «no evaluable» aquell estudiant que no s'hagi presentat a cap dels dos exàmens finals obligatoris. Es podrà presentar a la reavaluació de l'assignatura (que tindrà lloc al final del quadrimestre i consistirà en una única prova) només aquell estudiant que s'hagi presentat prèviament als dos exàmens finals obligatoris i hi hagi obtingut aquella nota mínima que el professor haurà determinat en començar el curs. La revisió dels exercicis tindrà lloc al despatx del professor, previ anunci del dia i l'hora. L'estudiant que, havent lliurat els exercicis demanats al llarg del semestre, no es presenti però a cap dels dos exàmens finals serà considerat com a "no avaluable".

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Presentacions orals i proves	Revisió periòdica, col·lectiva i individual, de l'assimilació de conceptes i estratègies d'anàlisi	7,5	0,3	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17,

Bibliografia

A banda de l'estudi i comentari dels textos inclosos en el dossier del curs i dels que seran presentats periòdicament a classe, les referències següents permeten cobrir parcialment o totalment el conjunt del temari de l'assignatura.)

1. Blocs I-II i IV

ABELLAN, Joan; BALLART, Pere; SULLÀ, Enric

1997 *Introducció a la teoria de la literatura*, Manresa, Angle Editorial.

AGUIAR E SILVA, Vítor Manuel de

1972 *Teoría de la literatura*, tr. Valentín García Yebra, Madrid, Gredos.

BRIOSCHI, Franco i DI GIROLAMO, Costanzo

1988 *Introducción al estudio de la literatura*, tr. Carlos Vaíllo, Barcelona, Ariel.

CESERANI, Remo

2004 *Introducción a los estudios literarios*, tr. David Roas, Barcelona, Crítica.

COMPAGNON, Antoine

2015 *El demonio de la teoría. Literatura y sentido común*, Barcelona, El Acanalado.

CULLER, Jonathan

2000 *Breve introducción a la teoría literaria*, tr. Gonzalo García, Barcelona, Crítica.

DOMÍNGUEZ CAPARRÓS, José

2009 *Introducción a la Teoría Literaria*, Madrid, UNED.

EAGLETON, Terry

1988 *Una introducción a la teoría literaria*, tr. José Esteban Calderón, Mèxic, FCE.

2013 *El acontecimiento de la literatura*, Barcelona, Península.

ESTÉBANEZ CALDERÓN, Domingo

1996 *Diccionario de términos literarios*, Madrid, Alianza Editorial.

VILLANUEVA, Darío (coord.)

1994 *Curso de teoría de la literatura*, Madrid, Taurus.

WELLEK, René i WARREN, Austin

1979 *Teoría literaria*, tr. José Mª Gimeno, Madrid, Gredos.

2. Bloc III

BALLART, Pere

1998 *El contorn del poema*, Barcelona Quaderns Crema, 1998 (versió espanyola: Barcelona, El Acantilado, 2005).

GRILLO TORRES, María Paz

2004 *Compendio de teoría teatral*, Madrid, Biblioteca Nueva.

LODGE, David

1998 *L'art de la ficció*, tr. Montserrat Lunati i Jordi Larios, Barcelona, Empúries.

NÚÑEZ RAMOS, Rafael

1992 *La poesía*, Madrid, Síntesis.

PAVIS, Patrice

1980 *Diccionario del teatro*, tr. Fernando de Toro, Barcelona, Paidós, 1999.

SULLÀ, Enric (ed.)

1985 *Poètica de la narració*, Barcelona, Empúries.

WOOD, James

2009 *Los mecanismos de la ficción. Cómo se construye una novela*, tr. Ana Herrera, Madrid, Gredos.